

SUCCULENTA

Nederlandse Vereniging van Liefhebbers
van Cactussen en andere Vetplanten

Nummer 4
Juli–Augustus 1947

Redactie-adres :

A. J. A. Uitewaal, Alex. Boersstraat 25 huis, Amsterdam

Secretariaat :

Mevr. J. Grullemans—van Berghem, Hereweg 19, Lisse

Gelukkig

kunnen wij U weer volop helpen aan

POKON

in de oude, U bekende, kwaliteit

U weet wel dat POKON de hoogste kwaliteit ter wereld en niet alleen dat, doch ook een eigen klasse is. POKON is geheel oplosbaar en bevat voedingsstoffen in een bijzondere vorm, die dadelijk door de planten worden opgenomen en waardoor iedere mislukking of beschadiging is uitgesloten.

Cactussen en andere Vetplanten

houden van Pokon; ook andere planten en afgesneden bloemen

Heeft U het voor Uw planten over om ook met POKON thuis te komen als U om POKON uitgaat? Door de hoge kwaliteit heeft U zo weinig nodig, dat ze in gebruik ook nog het goedkoopst is.

Het bemesten met POKON is zo gemakkelijk. U doet een theelepel vol (dat is met een kop erop - een grote of kleine kop op een theelepel maakt in gewicht niets uit dus dat is altijd goed) in een kan, ketel of door een trechter in een fles. U vult deze met lauw water en als deze vol is, is de Pokon reeds opgelost. Dit is gemakkelijk!

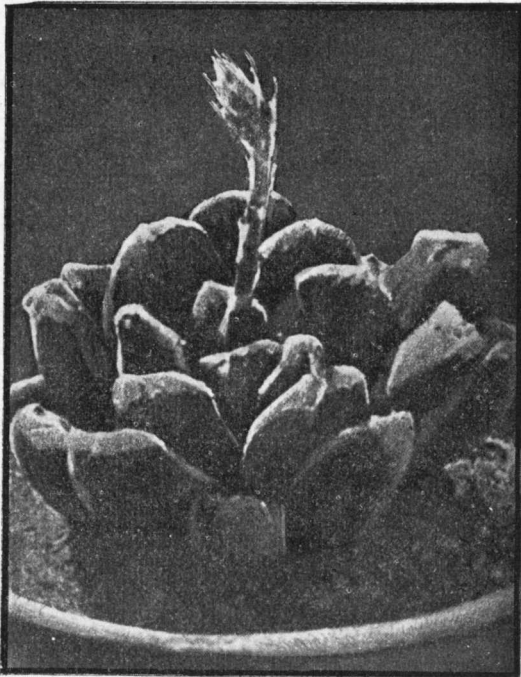
Als U plantenvoedsel gaat halen vraagt U dan niet naar Kunstmest doch naar POKON.

SUCCULENTA

Nummer 4

1947

Juli - Aug.

Haworthia x Mantelii, Uitew.

(foto: Uitewaal)

Haworthia x Mantelii, Uitew.

door A. J. A. Uitewaal

Rosula acaulis submultifoliata 5—7 c.m. diam. — Folia plus minusve oblongo-
obovata ascendent-erecta ca 2½-3 c.m. longa 12-16 m.m. lata et 7-8 m.m. crassa
olivaceo-viridia opaca, apice valde irregulariter breviter acuta vel subretusa vel
subtruncata persaepe mucronulata superne utrinque irregulariter ecolorata sic
pellucida nitida et lineis longitudinalibus brevissimis obscurioribus irregulariter
notata tuberculis concoloribus minutis etiam ecoloratis aspera, ad margines
carinulasque denticulis pellucidis irregulariter fimbriata.

Certe hybrida inter *Haworthia cuspidata* Haw. et *Haworthia truncata* Schönl. est.

Rozetten met tamelijk veel bladeren, stamloos, 5-7 c.m. in diam. Bladeren ongeveer omgekeerd-eivormig, opstijgend, de top zeer onregelmatig kort gespitst of bijna afgestompt of bijna afgeknot, meestal met

een klein spitsje gekroond, ca. 2½-3 c.m. lang, 12-16 m.m. breed en 7-8 m.m. dik, olijfgroen, mat, bovenaan rondom onregelmatig ontkleurd daardoor doorzichtig, mat, met enige zeer korte, donkerder, overlangse strepen getekend en door (eveneens) doorzichtige kleine tuberkeltjes ruw, aan randen en kiel met doorzichtige, kleine tandjes onregelmatig franjeachtig bezet.

AWORTHHA-hybriden komen in onze verzamelingen helaas maar al te veelvuldig voor; we sparen ons de moeite ze te beschrijven, maar maken voor deze merkwaardige plant gaarne een uitzondering. *Haw.* x *Mantelii*, een hybride die iedereen dadelijk opvalt, werd gewonnen door de Heer K. Mantel in diens bekende succulentenkwekerij te Nieuw-Vennep; haast overbodig te zeggen dat ik ze haar naam ter ere van deze verdienstelijke kweker heb gegeven. Van de fa. Mantel heeft ze haar weg spoedig gevonden naar vele liefhebbers, maar ook in de Hortus Botanicus te Amsterdam kunnen we deze plant vinden.

Deze hier voor het eerst vastgelegde hybride is naar mijn stellige overtuiging een kruising van genoemde *Haw. cuspidata* Haw. met *Haw. truncata* Schönl. Weliswaar deelde men mij mede, dat de moederplant, dus de plant die de zaden voortbracht, *Haw. cymbiformis* zou zijn geweest, maar de gehele habitus en ook andere kenmerken duiden onmiskenbaar op de verwantschap met *Haw. cuspidata*. Het uiterlijk van de hybride houdt dan ook duidelijk het midden tussen deze beide ouders. Van *cuspidata* heeft ze rozetvormig geplaatste bladeren en grotendeels ook de vorm van deze meegekregen; van *truncata* heeft ze de onregelmatig gevormde, soms bijna afgeknotte topvlakken en de vele kleine tuberkeltjes, die zich hierop bevinden, geërfd.

Onze bovenstaande diagnose is maar een ruwe schets van deze interessante plant. Men zou ze aan de hand van die diagnose zonder meer kunnen herkennen, maar wij menen, dat deze nog enige aanvulling verdient.

Feitelijk zijn er aan deze hybride geen twee bladeren, die precies hetzelfde zijn, vooral wat de vorm van de bladtop betreft, en daardoor is het natuurlijk moeilijk haar kenmerken te generaliseren. Wij willen echter aan de hand van overeenstemmingen of afwijkingen met de beide ouders nog een en ander trachten te verduidelijken.

De topvlakken van de bladeren zijn wel erg lastig te beschrijven want geen enkel topvlak heeft een regelmatige, goed te definiëren vorm. Immers even vaak als sommige door een bijna horizontaal afgeknot topvlak veel overeenkomst met *truncata* vertonen, doen andere met hun schuin afgestompte topvlak sterk aan *cuspidata* denken, terwijl weer andere op verschillende wijzen een — laten wij maar zeggen — compromis tussen deze beide vormen. Men diene hierbij in het oog te houden, dat de bladeren nooit zuiver regelmatig afgeknot, noch afgestompt zijn; alles aan deze plant is min of meer onregelmatig. Zoals gezegd heeft de bladvorm veel overeenkomst met *cuspidata*; het ondoorzichtige gedeelte is mat, naar de bovenaan ontkleurde en daardoor groen-doorzichtige, glanzende top verlopen enkele korte, aan de basis brede streepjes, die

soms verbonden zijn waardoor dan doorzichtige vlekjes ontstaan, een kenmerk van *cuspidata*. Op bijna alle bladeren vinden wij in, of ongeveer in het midden een nogal scherp, als het ware opgezet spitsje, meestal is dit hard, maar soms vindt men er een, waarvan het spitsje in een buigzaam borsteltje uitloopt; weer een geërfde eigenschap van *cuspidata*.

Behalve de min of meer afgeknotte topvlakken, die de plant van *truncata* geërfd heeft, vallen ook de weinig-verheven tuberkeltjes op, die overal dáár voorkomen, waar het topgedeelte doorzichtig is. Een ander, slechts met de loupe te onderscheiden kenmerk van deze ouder is, dat de bladeren naar de top, nog op het ondoorzichtige gedeelte, van enige zeer fijne, effen tuberkeltjes zijn voorzien. Ook de fijn gewimperde tandjes aan de randen der bladeren wijzen op *truncata*; ook deze zijn onregelmatig geplaatst, soms ontbreken ze aan de boven-, soms aan de onderkant van de randen, soms mankeren ze aan een kant geheel. En om maar te besluiten wijzen we nog op een duidelijke groef op de onderzijde der bladeren, hetgeen eveneens weer een geërfde eigenschap van laatstgenoemde ouder is, die zulke groeven aan beide zijden van de bladeren bezit.

Al met al een zeer interessant kruisingsproduct, dat de moeite van het aandachtig beschouwen loont. Jammer genoeg maakt ze moeilijk, misschien in het geheel geen zijspruiten, ik heb deze nog nergens gezien.

Mammillaria

door E. Shurly¹⁾

HET is niet moeilijk te begrijpen, waarom Mammillaria's zo populair zijn. Het zijn kleine planten en dus ideaal voor een verzamelaar met beperkte ruimte. Planten van 30 cm. omvang zijn reeds extra mooie exemplaren en de gemiddelde grootte der planten in een normale collectie overschrijdt zelden 7½ cm. De zaden kiemen gemakkelijk; hun cultuur biedt geen bijzondere moeilijkheden en zij komen gemakkelijk in bloei. Tenslotte biedt het zeer grote aantal soorten van dit geslacht zo'n variatie in kleur aan de amateur en zoveel interessante eigenschappen aan de onderzoeker, dat allen, amateurs zowel als onderzoekers, die zich met Mammillaria's bezighouden, voortdurend in beslag worden genomen. Er zijn meer dan 300 soorten en de schoonheid van de meeste Mammillaria's kan wedijveren met die van iedere andere soort cactus.

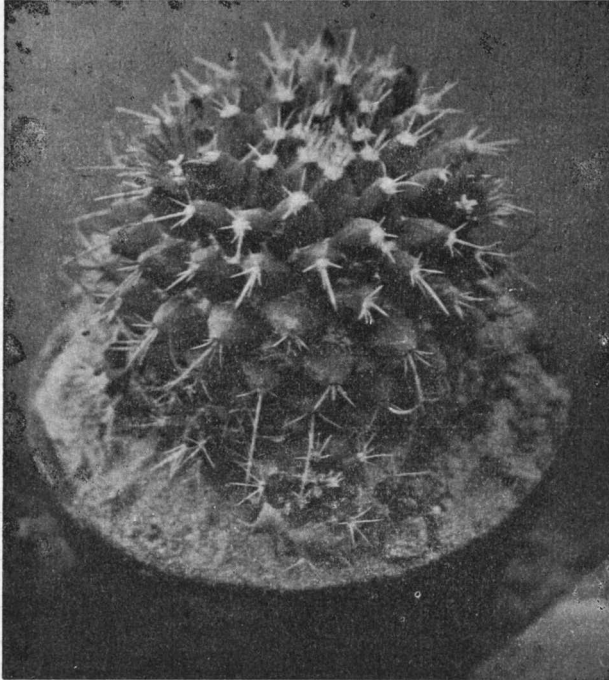
Wat is nu precies een Mammillaria? Het is moeilijk een afdoende definitie te geven, want de variatie in vorm en andere details is zeer groot. H a w o r t h's originele beschrijving in zijn „Synopsis Plantarum Succulentarum” p. 177 (1812) luidt als volgt:

„Ronde, vlezige struik zonder houtige as, melkachtig sap, zonder bladeren, opeengehoopte en gedoornde tuberkels; doorns minder dan

¹⁾ De Heer Shurly is redacteur van het „Cactus and Succulent Journal of Great Britain”; hij was de zeer verdienstelijke medewerker aan het „Mammillaria Handbook” van Dr. R. T. Craig.

20 in stervorm aan de top van elke tuberkel. Bloemen tussen de bases van de tuberkels. Vrucht een bes, klein, veelzadig, eetbaar, scharlaken, ingebogen conisch, enigszins zuur smakend. Zaden rond, klein, liggend in bleek, pulpachtig vruchtvlees."

Dr. C r a i g's „Mammillaria Handbook" is de laatste publicatie, die geheel aan Mammillaria's gewijd is, doch geen andere definities geeft dan de determinatie-sleutel. Ik wend mij daarvoor tot Britton & Rose, wier definitie helaas onvoldoende is en waarmede velen niet geheel instemmen. Zij beschrijven de Mammillaria's als volgt:

Mam. Magnimamma Haw.

(foto : J. Grullemans)

„Planten kogelvormig tot plat-kogelvormig of kort cilindrisch, soms langgestrekt, sommige met melkachtig, andere met waterig sap; *tuberkels* gerangschikt in min of meer spiraalvormige rijen, nimmer in verticale ribben, rolrond, hoekig of soms afgeplat, nooit gegroefd aan de bovenzijde, gewoonlijk woldragend of haren en soms borstels, doch zonder klieren in de oksels en voorzien van gedoornde areolen; *doorns* in bundels aan de top van de tuberkels, soms alle gelijk, soms met centrale doorns zeer verschillend van de randdoorns, alle recht of soms een of meer van de centrale doorns haakvormig; *bloemen*, voor zover bekend, overdag bloeiend, alle van de oksels der oude tuberkels uit, veel op elkaar gelijkend wat vorm en grootte aangaat, min of meer klokvormig, betrekkelijk klein, verschillend gekleurd, gewoonlijk rood, geelachtig of wit tot rose; *bloemdekbladeren* tamelijk smal, uiteengespreid; *meeldraden* talrijk, ingeplant aan de basis der bloembuis,

kort; *stijl* ongeveer van dezelfde lengte als de meeldraden; *stempel* lijnvormig; *vrucht* gewoonlijk knotsvormig, zelden (of nooit?) kogelvormig, gewoonlijk snel rijpend, naakt, scharlaken (*M. Brandegeei* met enkele schubben en witte vruchten, volgens Schumann) of wit of groenachtig bij enkele soorten; *zaden* bruin bij sommige soorten, zwart bij andere".

Een redacteur van een cactustijdschrift, meende in een artikel over *Mammillaria*'s, dat „terete” hetzelfde betekent als cilindrisch, doch dit is niet zo, integendeel. Cylindrische tuberkels hebben evenwijdige rechtopstaande zijanten, terwijl „terete” tuberkels toelopen in een snaller wordende top.

Met de bovenstaande definities voor U kunt U zelf hun leemten en onvolkomenheden beoordelen. Het is echter nutteloos met anderen te veel van mening te verschillen, daar U dan allicht met anderen geen vrede zult kunnen houden. De definitie is ruim genoeg en voldoende voor iedere verzamelaar om het geslacht te herkennen; onderzoekers en ervaren verzamelaars herkennen door hun grotere kennis, het geslacht met een oogopslag.

Mammillaria's stammen uit het noorden der U.S.A. en door Mexico (waar het grootste aantal soorten wordt gevonden) tot in Zuid-Amerika in Guatemala, Venezuela, Honduras en waarschijnlijk ook nog in andere republieken. Zij worden tevens gevonden op de eilanden van West-Indië. De meningen verschillen wat betreft hun natuurlijk voorkomen aldaar, doch men is het er algemeen over eens dat Mexico hun meest natuurlijke groeiplaats is van waaruit zij zich sneller in noordelijke richting dan naar het zuiden hebben verspreid, samenvallend met de loop der menselijke betrekkingen en cultuur.

Dit grote gebied omsluit binnen zijn grenzen ieder klimaats-type en grote verscheidenheid van groeiplaats waar een plant kan groeien; van koude tot hitte; van dorheid tot overvloedige vochtigheid; van bergtoppen tot laagvlakten. Tengevolge hiervan is de verscheidenheid welhaast verbijsterend en levert de onderzoeker op het gebied van plantenevolutie een probleem, dat de specialist vereist en liefst een, die ter plaatse woont. Het is welbekend dat succulenten een water-economie toepassen om lange droogteperioden te doorstaan en het snel opnemen van dauw en onregelmatige neerslag mogelijk te maken, zodat zij dikwijls worden beschouwd als planten uitsluitend groeiend in droge woestijnstreken. Dit is ver van de waarheid, want hoewel zij zeker worden gevonden in droge woestijnstreken, komen zij ook voor in andere streken zowel in de schaduw als in de zon en in een klimaat met vrij normale neerslag. Zij groeien op alle soorten grond van normale, bebouwbare grond tot de met zouten verzadigde zandgronden van de zee kust, indien de grond voldoende poreus is.

Vanaf de ontkieming is een *Mammillaria* opgebouwd uit wortel, stengel, tuberkels, oksels, areolen, doorns, bloemen, vrucht en zaad.

Laten wij elk dezer in volgorde behandelen.

W o r t e l s: zeer belangrijke onderdelen, welker taak dikwijls verkeerd begrepen wordt en ons veel stof tot nadenken geven en een diepgaande studie vereisen. Men heeft mij verweten, dat ik hen buitengewoon groot belang toeken. In botanisch opzicht kunnen mijn tegen-

standers hun belang misschien verkleinen doch ik kan hun gezichtspunt niet gemakkelijk accepteren.

Mammillaria's die op hun natuurlijke vindplaatsen groeien, hebben een bepaald worteltype, dat, behoudens geringe modificaties door klimatologische toestanden, nimmer varieert. Sommige verzamelaars in Europa snijden regelmatig de wortels af wanneer zij importplanten ontvangen, een verkeerde werkwijze want in dit geval kunnen de penwortels niet worden vernieuwd, vooral door onze kweekwijze en worden zij vervangen door niet-penwortels. De wortels van de Mammillaria's variëren van de enkele, rechte niet-penwortels tot het meest extreme type dat zoveel lijkt op een uitstekende tand met zijn brede kop en zijn hangende wortelvormige vertakkingen. Penwortels variëren van een peen-vorm: bovenste gedeelte zo sterk opgezwollen dat zij lijken op een wig of bal tot de slagand-vorm die zoeven werd vermeld. Indien een Mammillaria wordt opengesneden van boven naar beneden, kan men waarnemen dat de niet-penwortel slechts een vervoerinrichting is naar de stengel, hetgeen wordt bewezen door de duidelijke buis van de basis der wortels tot in de stengel; bij de pen-wortel is de wortel niet alleen een vervoerinrichting doch ook een bergplaats, hetgeen te zien is aan de dooreengevlochten en vertakte vaatbundels aan de basis der stengel en de kop van de wortel. De splitsing van de vaatbundels keert tot een enkele buis terug in de stengel en vertoont als het ware een kleppen-systeem waardoor het absorptie-proces wordt vertraagd zodat stoffen, welke in de knolvormige wortel zijn opgestapeld, gereguleerd worden en opgenomen naar de behoefte van de plant. Dat wil zeggen, dat zekere planten, die op minder dorre groeiplaatsen wonen beschikken over voedsel in opgeloste vorm zoals het is opgenomen en zij behoeven dus geen moeizame voorzorgsmaatregelen te nemen tegen dagen van droogte. Het penwortel-type daarentegen toont aan, dat de plant snel moet assimileren en voedsel opnemen om tijden van droogte te kunnen doorstaan en het kan worden waargenomen, dat zulke inrichtingen van droogte-bescherming en snelle opname van voedsel bij de wortels samenvallen met inrichtingen, die hetzelfde doel beogen in de bovenaardse delen van de plant. Met pen-wortels kan vocht worden verzameld in zeer korte tijd gedurende de onregelmatige regens en een voortdurende toestroming is naar de stengel verzekerd. Wanneer de stengel opgezwollen is, wordt de druk verlaagd, maar de wortels blijven opnemen tot dat de weefsels ook zijn opgevuld met voedingstoffen om de tijd van droogte af te wachten. Als de stengel opgezwollen is, werken de vertakkingen der vaten waarschijnlijk tot aan de huidmondjes op dezelfde wijze, de sapstroom afsnijddend of vertragend en als de stengel minder opgezwollen wordt, laten de fijnste vertakkingen de voedselstroom weer door vanaf de wortelcellen. Dit proces van voedselopname en vervoer wordt duidelijk verklaard in ieder plantkundeboek. Bij de Mammillaria's zijn de wortels stellig van deze beide typen en het feit, dat iedere soort op zijn natuurlijke groeiplaats altijd gevonden wordt met hetzelfde constante worteltype is een bewijs voor het grote belang, dat moet worden gehecht aan dit orgaan, waarbij ik nog wil herinneren aan de belangrijkheid van 't wortelgestel voor de determinatie. (Wordt vervolgd)

Het stekken en snoeien van Phyllocactussen

door G. D. Duur s m a

Phyllocactus

(foto: Jarman)

PHYLLOCACTUSSEN laten zich zeer gemakkelijk uit stek vermeerderen en geven veelal na twee of drie jaren reeds bloeiende planten. Als stek gebruike men steeds goed afgeharde en langzaam gegroeide scheuten. Nog liever oude scheuten, die goed hebben gebloeid doch, waarvan men kan veronderstellen, dat zij niet meer bloeien zullen, daar deze zich in de regel het vlugst tot krachtige planten ontwikkelen.

Men zette de Phyllocactusstekken nooit ondiep in de aarde, zoals soms wel wordt aanbevolen. Flink ontwikkelde scheuten kan men gerust 4 à 5 c.m. diep planten. Men bereikt daardoor, dat zich de nieuwe scheuten aan de voet der plant, uit de onder de aarde zittende ogen of areolen ontwikkelen. Deze nieuwe scheuten maken dan tegelijk wortels en kunnen zo tot de voeding van de gehele plant meehelpen en tot een sneller groei bijdragen. Ook krijgt de plant dan een vaste stand in de aarde, waardoor het geven van een steunstokje voorlopig niet nodig is, wat het fraaie uiterlijk der plant verhoogt. Want een stevig, gedrongen gegroeide en van onderen bossig ontwikkelde Phyllo-

cactus is m.i., ook in niet bloeiende toestand, een mooie verschijning, minstens even mooi als elke gewone bladplant.

Om het bloeien der Phyllocactussen te bevorderen, wordt vaak aanbevolen de toppen der scheuten weg te nemen. Door ondervinding is mij gebleken, dat dit onnodig is, en dat het de planten lelijk maakt. Hier komt nog bij, dat een afgeknotte scheut de neiging tot doorgroeien behoudt en dus nieuwe scheutjes tracht te vormen, welke, als ze uit het afgeknotte deel van de scheut ontspruiten, veelal zwak blijven. Bovendien laat zich gemakkelijk begrijpen, dat hierdoor de groeikracht verbruikt wordt ten koste van de bloemvorming. Laat men de scheuten gewoon doorgroeien, dan zal men ook bemerken, dat, op enkele uitzonderingen na, de bloemknoppen zich bij voorkeur aan de toppen der scheuten ontwikkelen. Een uitzondering maakt bv. *Ph. Pfersdorffii*, welke haar knoppen aan de voet der scheuten of aan de hoger zittende insnoeringen vormt.

Snoeien is bij Phyllocactussen alleen nodig, wanneer het gaat om oude, volkomen uitgebloede, lelijk geworden scheuten te verwijderen. Of ook, om zwakke scheutjes weg te nemen, welke toch geen bloemen kunnen voortbrengen.

Phyllocactussen en Epiphyllum

door J. J. E. v a n d e n T h o o r n

Britton en Rose hebben in hun grote werk „The Cactaceae”, een uitgave van het Carnegie Instituut in 1923, waarvoor cactusliefhebbers het Carnegie Instituut niet dankbaar genoeg kunnen zijn, als groep de **Epiphyllanae** opgesteld, omvattende acht geslachten waarvan *Zygocactus*, *Schlumbergera*, *Epiphyllum* en *Wittia* ons het best bekend zijn. De meest gekweekte geslachten zijn *Zygocactus* en *Epiphyllum*.

Zygocactus.

De peetvader van deze naam is Schumann (Martius, Fl. Bras. 4 II: 223. 1890). Reeds in 1913 gebruikten Britton en Rose de naam *Zygocactus* (Contr. U.S. Nat. Herb. 16:260). Zij noemden toen *Zygocactus delicatus* de plant, die zij in The Cactaceae Vol. IV. pag. 177 *Zygocactus truncatus* noemen en die door Hawthorth in 1819 *Epiphyllum truncatum* was geheten.

Alwin Berger in zijn werk „Kakteen”, 1929, keert terug tot de namen *Epiphyllum truncatum*, *Epiphyllum Gaertneri* en *Epiphyllum Russelianum* voor de drie soorten, die met enkele variëteiten volgens de naamgeving van Alwin Berger het geslacht *Epiphyllum* uitmaken.

Britton en Rose hadden voor de twee laatstgenoemde planten de geslachtsnaam *Schlumbergera* van Lemaire overgenomen (Rev. Hort. IV 7-253, 1858). Lemaire noemde de latere *Schlumbergera Russelliana* Br. et R., *Schlumbergera epiphyllodes* Lem.

Epiphyllum.

Tot *Epiphyllum* behoren volgens Britton en Rose de veel gekweekte *Phyllo's*, waarvan 99 van de 100 exemplaren, die in de verzamelingen voorkomen, hybriden zijn.

Door Link in 1831 (Handb. Erkenn. Gewächse 2:10) door Weber in 1898 door Vaupelet in 1913 en door vele andere botanici, werden zij *Phyllocactus* genoemd.

In de negentiende eeuw en vooral in de tweede helft van dat tijdvak werden vele nieuwe *Phyllocactus*soorten ontdekt en ingevoerd, toen werd de naam *Phyllocactus*, of kortweg *Phyllo*, algemeen gebruikt.

Alwin Berger volgt voor deze planten de naamgeving *Epiphyllum* van Britton en Rose niet en handhaaft de oude naam *Phyllocactus*.

Als de eenvoudige liefhebber kennis neemt van de verschillende namen, die de geleerde cactuskenners aan dezelfde planten gegeven hebben, stelt hij van zelf de vraag: „Hoe moet ik deze planten noemen?” De geleerden onder de liefhebbers hebben geen moeite met het beantwoorden van zulk een vraag; zij weten, waarom zij pro *Phyllocactus* zijn voor onze oude *Phyllo's* of anti *Epiphyllum* voor *Zygocactus truncatus*. De gewone liefhebber vraagt zich af, als hij het woord *Epiphyllum* hoort, bedoelt men planten, behorende tot dezelfde soorten als mijn mooie rijkbloeiende *Ackermannii* of heeft men het over mijn aardige Kerstmisbloeiër met de vele sierlijk naar beneden hangende, kleine bloemen?

Ik zou willen aanraden gebruik in het dagelijks leven gerust de naam *Phyllocactus* voor de eerste planten en houdt u aan Britton en Rose als naam voor wat zij *Zygocactus* noemen, dan weet iedereen welke planten u bedoelt.

Brasilocactus Bckbg (Notocactus)

door A. F. H. Buining

BACKEBERG beschrijft dit geslacht als volgt: Kogelvormige, nauwelijks lang wordend, eerder gedrukt, niet vertakkende planten; bloemen klein, zeer kort, met korte, dunne, echter stekelige doorns; bes klein, bedoordnd.

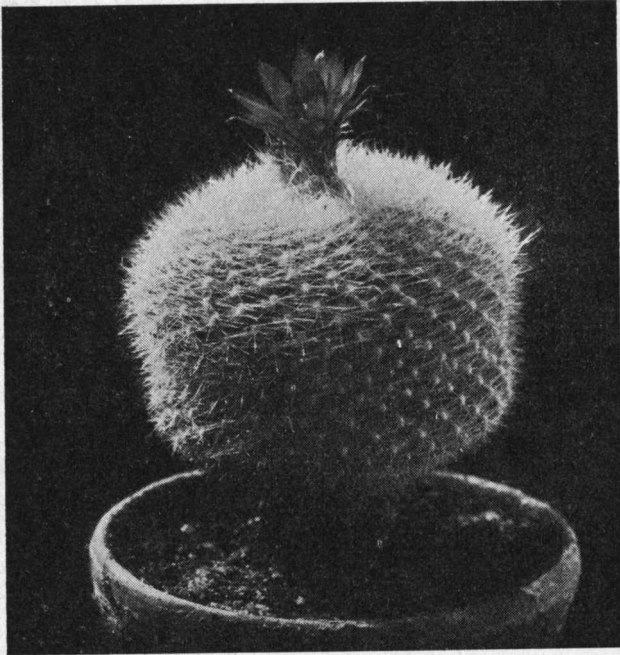
Type: *Echinocactus Graessneri* K. Sch.

Fric rangschikt deze groep onder zijn *Echinopericarpaea*, dus cactussen, waarbij in de oksels van de schubjes op het vruchtbeginsel bedoornde areooltjes groeien. Hieruit blijkt dus wel, dat deze planten ver van *Notocactus* staan.

Echinocactus Graessneri K. Sch. in Monatschrift für Kakteenkunde 1903, pag. 130.

De plant wordt ongeveer 6-10 cm. hoog en gewoonlijk iets breder. Het aantal ribben bedraagt 50-60. De fijne, dichte bedoorning is goudgeel. De randdoorns zijn lichtgeel en tot 2 cm. lang, de middendoorns 5-6 in aantal, zijn iets dikker en donkerder van tint. De bloemen verschij-

nen in een krans rond de top en zijn ongeveer 1,8 cm. lang en groen-achtig geel van kleur. Het vruchtbeginsel is bezet met schubjes, waarbij in de oksels dezer schubjes viltige wol en lichtgele doorntjes groeien. De groengele bloembuis is geschubd en bedoord. Op de dunhuidige besvrucht komen areooltjes met doorns voor.

Brasiloc. Haselbergii (Haage) Bcbg.

(foto: J. A. Janse)

Echinocactus Haselbergii Ferd. Haage sen. in Först.-Rümpl. Handb. ed. II, pag. 563 (1885).

Vorm ongeveer als de vorige, soms tot 15 cm. in doorsnede. Geheel bedekt met fijne, witte tot grijswitte, soms iets geelachtige doorns, die ongeveer 1 cm. lang zijn. Het aantal ribben bedraagt ongeveer 30. De prachtige, rode bloemen verschijnen rond de top en zijn 1,5 cm. lang en 9-11 mm. breed. De bloembuis, vruchtbeginsel en vrucht zijn ongeveer als bij de vorige plant.

Voor een uitvoerige behandeling verwijs ik naar de originele beschrijvingen in de bekende handboeken: Dr. Karl Schumann „Gesamtbeschreibung der Kakteen“ 1903, en Alwin Berger „Kakteen“ 1929.

Deze twee tot dit geslacht behorende planten zijn in onze verzamelingen algemeen bekend en geliefd. Zij brengen gemakkelijk zaad voort en blijken constant te zijn. Om de groei te bevorderen kunnen ze het beste geënt worden. In de Haagse verzamelingen kwamen voor de oorlog prachtexemplaren voor.

Zoals de geslachtsnaam reeds aangeeft, komen zij alleen in Brazilië voor en wel in de in het zuiden gelegen provincie Rio-Grande do Sul.

„Nuttige wenken” voor Juli en Augustus

door G. D. D u r s m a

JULI en Augustus zijn doorgaans de warmste maanden, met veel zon en heldere lucht. De succulenten, meest komend uit streken waar een groot deel des jaars zulk een weersgesteldheid heerst, zijn nu in hun element. We zorgen thans voor veel frisse lucht, voldoende vocht en geen te felle zon. Staan de planten in een kas, waar ze zomer en winter vertoeven, dan worden alle luchtramen open gezet. Overigens gevoelen ze zich thans in een gewone broeibak het beste thuis; bij gunstig weer mag het glas zowel overdag als des nachts verwijderd worden, we krijgen zo sterke gedrongen planten, met groter weerstandsvermogen. Verwacht men onweersbuien of komen enkele regendagen achter elkaar, dan kan men het glas eenvoudig op de bakken leggen. Zoals vanzelf spreekt, hebben de planten thans, meer dan ooit, behoefte aan voldoende vocht. In een open bak mogen ze gerust eens flink nat regenen, deze natuurlijke bevochtiging is door gieten niet te vervangen. In de kas gieten we deze maanden bij voorkeur tegen de avond. De planten kunnen dan gedurende de nacht naar behoren vocht opnemen, terwijl geen vochtverlies plaats heeft. Ten overvloede gaan we 's morgens zodra de zon op de planten schijnt, flink over de kop spuiten of nevelen, er voor zorgende, dat geopende bloemen droog blijven. Giet ook nu nooit met koud water, zet reeds 's morgens het gietwater voor de avond klaar, teneinde het op temperatuur te brengen. Tegen eind Augustus gaan we zachtjes aan weer wat minder water geven, opdat dit de groei iets zal remmen, wat het celweefsel sterker maakt en dus ten goede komt en het weggroten in de winter beperkt.

Van begin Juli tot half Augustus is het de meest geschikte tijd om onze succulenten uit stek te vermeerderen. De planten zijn nu volsappig en de stekken bewortelen dientengevolge gemakkelijker. We nemen bij voorkeur geen al te kleine stekken en evenmin te jonge. Bolcactussen, waartoe wij in dit geval alle Mammillaria-, Echinopsis- en Echinocactus-soorten rekenen, laten zich door jonge bolletjes al zeer gemakkelijk vermeerderen.

Cereus, Echinocereus en Opuntia stekt men liefst van een geheel lid, evenals Euphorbia's; laatstgenoemde bevatten melksap, dat zo mogelijk niet mag wegvloeien, waarom wij de wonde direct met fijn droog zand of houtskoolpoeder bestrooien. Phyllocactussen worden van overjarige, goed volgroeide stekken vermeerderd, voor Epiphyllums neme men een oud lid, waarop zich een paar jonge leden bevinden. Rhipsalis stekt het beste, wanneer men een oud lid neemt waarop een bundeltje jonge leden, men steekt het eindje oud lid geheel in de grond, zodat ook het onderste gedeelte van het bundeltje jonge leden met aarde bedekt wordt. Op deze wijze heeft men het volgend jaar reeds een mooi uitgestoeld plantje. Het stekken van struikvormige Mesems en de meeste Crassulaceae gaat eenvoudig door kleine takjes van de moederplant af te nemen. Vele Crassulaceae, vooral Echeveria, Adromischus en dergelijke, laten zich ook vlg uit bladstekken vermeerderen. Bij Bryophyllums doen de

broedplantjes, welke zich aan de volwassen bladeren ontwikkelen, als zodanig dienst. *Gasteria's*, *Aloë's*, *Haworthia's* en *Agave's* vermeerderd men veelal hoofdzakelijk uit zijnscheutjes. Men geve de stekken bij voorkeur een naar verhouding kleine pot, gevuld met lichte aarde, dus iets meer scherp zand. Groeien de jonge planten goed, dan verpotten we het volgend voorjaar in iets groter pot met het normale aardmengsel.

Bij het bezichtigen onzer planten blijken er altijd enkele te zijn, welke in groei achterblijven, ze kwijnen min of meer. De oorzaak daarvan is soms moeilijk aan te wijzen, maar meestentijds blijken de wortels niet geheel in orde te zijn. In zo'n geval slaan we de plant uit de pot, verwijderen de slechte wortels, waarna we een iets kleiner pot met een licht grondmengsel geven. Aanbeveling verdient het verder zulke planten voorlopig met lauw water te bespuiten en zo mogelijk iets hoger temperatuur te geven, b.v. door een drinkglas over de plant heen te zetten. Blijken niet alleen de wortels ziek te zijn, maar ook het onder-eind van de plant aangetast of verkurkt, dan snijden we dit tot op het frisse vlees weg en behandelen de plant verder als stek.

Wij genieten thans volop van onze succulenten en het is een grote vreugde ze in deze zomermaanden gade te slaan, men wordt het bezichtigen niet moede! Hier staat een plant in volle bloei, ginds vertoont een andere de eerste knoppen, of pronkt met kleurige doorns. Maar we bemerken ook ongedierte, vooral wolluis en bloedluis. De ene plant heeft hiervan meer last dan de andere; Cactussen b.v. zijn er erg vatbaar voor, *Gasteria's* niet, maar oppassen blijft de boodschap. Wij hebben in de loop der jaren veel bestrijdingsmiddelen geprobeerd en zelf ook wel preparaten vervaardigd, doch ten langen leste zijn we maar weer bij het oude eenvoudige middel teruggekeerd: een tamelijk sterke groene zeep oplossing. Dit kan geen enkele plant kwaad en de luizen hebben er respect voor. Krachtig naspuiten met schoon water blijft altijd aanbevolen.

Zien we kans op vacantietochten nieuwe liefhebbers te winnen, dan laten we dat niet na. En we rekenen er op, dat steeds ook een goed woordje voor onze Vereniging wordt gedaan!

* * *

CONTRIBUTIE 1947

Gelieve Uw contributie, waarvan het minimum is gesteld op f 4.—, te storten op postgiro no. 133550 ten name van „Penningmeester Succulenta” Rijperkerk (Fr.). Leden, die in plaatsen wonen, waar afdelingen zijn gevestigd, worden verzocht hun contributie te voldoen aan de penningmeester(esse) van hun afdeling.

Afd. Amersfoort	A. Jellema, Celsiusstraat 4, Amersfoort.
„ Amsterdam	J. B. Jansen, Mr. P. N. Arntzeniusweg 70 hs., Amsterdam.
„ Deventer	W. H. Andréé, Langestraat 82, Deventer.
„ 's-Gravenh.	W. H. Noteboom, v. Halewijnplein 33, Voorburg; postr. 440000.
„ Haarlem	Mevr. Vaarberg-van Helden, Rijksstraatweg 523, Santpoort (Bijdrage voor de afdeling f 1.50).
„ Leiden	B. M. F. Prins, Tesselschadestraat 1, Leiden.
„ Zaanstreek	Mevr. van Beek, Botenmakersstraat 84, Zaandam.

Zij, die lid werden van de vereniging met ingang van 1 Juli, kunnen de helft van de contributie voldoen, dus f 2.—, echter ontvangen deze leden dan niet de drie verschenen nummers van „Succulenta”.

Mutaties Ledenlijst

NIEUWE LEDEN

- D. Vermaas, Kon. Wilhelminalaan 424, Voorburg Z.H.
J. H. Jansen, Kastanjestraat 73, Zwolle.
D. van Zijverden, Uiterweg 17, Aalsmeer.
C. Siba, Haarlemmerweg 109 I, Amsterdam.
H. Kleijn, Churchill-laan 83, Amsterdam.
J. Lagendijk, Amsterdamse straatweg 168, Amstelveen.
J. H. Smit, Acaciastraat 19, Leiden.
J. Tegelaar, Genestetstraat 98, Leiden.
F. F. Venema, Rijperweg 7, Bloemendaal.
A. Pluymers, Stationstraat F 4a, Spaubeek L.
P. den Ouden Jr., Rozenlaan 50, Boskoop.
P. van den Berg, P. C. Bothstraat 85, Gouda.
A. Jellema, Celsiusstraat 4, Amersfoort.
J. Kraan, Schutterhoeflaan, Leusden (Utr.).
J. Jansen, Lorentzstraat 22, Amersfoort.
P. van Straalen, Buys Ballotstraat 39, Amersfoort.
Mevr. Dik, van Marnixlaan 52, Amersfoort.
G. J. Ham, Schutterhoeflaan 64B, Leusden (Utr.).
Mevr. G. Lohmeijer, Bisschopsweg 110, Amersfoort.
J. J. Keijzer, Kon. Wilhelminalaan 354, Voorburg Z.H.
W. Schreuder, Middelbeukweg 2, Naaldwijk.
De Heer Toussaint, Tulpstraat 2, Voorschoten.
Mevr. I. Posthuma, Van Swietenstraat 151, Den Haag.
H. van Lint, Nic. Beetsstraat 18, Leiden.
D. Neumann Jr., 818 Shrader Street, San Francisco, Calif. U.S.A.
A. Boers, Sweelinckstraat 70, Nijmegen.
H. Wolf, Willemsweg 94, Nijmegen.
D. Klaasse, Joz. Israëlsstraat 6, Amersfoort.
W. S. Dupré, Jan Tooropstraat 3, Amersfoort.
P. H. Quentemeijer, Enkstraat 6, Deventer.
H. van Asch, Sweelinckstraat 9, Nijmegen.
Swets & Zeitlinger, Keizersgracht 471, Amsterdam C.

ADRESAANWIJZINGEN

- W. Pas, voorheen Rijswijk, Emmastraat 47,
thans 's-Gravenhage, Pomonaplein 51.
Jan G. Sloff, voorheen Bergen op Zoom, Halsterse weg D 78,
thans Bergen op Zoom, Halsterse weg E 84.
B. M. F. Prins, voorheen Leiden, Haarlemmerweg 57 B,
thans Leiden, Tesselschadestraat 1.
C. L. L. H. van Woerden, voorheen Overveen, Julianalaan 104,
thans Bilthoven, Julianalaan 121.
J. H. Schuurman, voorheen Den Haag, Ministerie v. Buitenlandse Zaken,
thans Wassenaar, Nassaulaan 5.

J. KROON Cactuskweker – Voorschoten

Flinke sortering

CACTUSSEN

en andere vetplanten

Kwekerij aan de Veurscheweg, ingang tussen no. 64-66

Postadres: Donklaan 17, Voorschoten

Ruil- en Verkoopaanbiedingen

H. Elgersma, Britsum 4 (Friesl.) vraagt als beginnend succulenten-verzamelaar te koop: „Onze Cactussen” door G. D. Duursma en gewortelde plantjes van: Mam. chionocephala, centricirra, elegans, valida, candida, coronaria, pygmaea, spinosissima, Wildii; Cereus speciosus, flagelliformis; Rebutia Fiebrigii, minuscula; Etus. concinnus, microspermus, multiflorus, setispinus, tabularis, Scheerii; Delosperma aberdinense; Mesem. Brunthaleri en blandum.

G. Eerkens v.h. Wilp bij Deventer thans Militair Hospitaal, Amboina (Indonesia), verzoekt zijn ruilvrienden zich voor ruilaangelegenheid te wenden tot zijn oude adres te Wilp. De Heer Eerkens is werkzaam aan het Militair Hospitaal te Amboina en groet hierbij zijn Succulenta-vrienden.

F. F. Venema, Rijperweg 7, Bloemendaal, vraagt aanbieding van literatuur, o.a. de werken van G. D. Duursma en complete jaargangen van Succulenta. Ook zaden en jonge plantjes.

Voor de uitgever van het Cactus and Succulent Journal in Amerika, Mr. Scott E. Haselton, zoeken wij, eventueel in ruil voor het Amerikaanse tijdschrift, de navolgende uitgaven van „Succulenta”: Jaargang 1 (1919), jaargang 2 (1920), jaargang 3 (1921), jaargang 4 inhoudsopgave, jaargang 5 inhoudsopgave, jaargang 11 (1929) de nummers 1, 2, 3, 4 en 5 en inhoudsopgave, jaargang 22 (1940) inhoudsopgave, jaargang 23 (1941) inhoudsopgave, jaargang 24 (1942) inhoudsopgave. Aanbiedingen aan de secretaresse, Mevr. Grullemans, Hereweg 19, Lisse.

H. J. Buys, Wilhelminastraat 26, Amstelveen, biedt ter overname aan cristaatvormen van Echinopsis multiplex, Cereus Silvestrii en Mammillaria Wildii benevens tweejarige zaailingen van Coryphanta pycnantha.

Fa. Swets en Zeitlinger, Keizersgracht 471, Amsterdam vraagt te koop de jaargangen 23 (1941), 24 (1942) en 25 (1943) van „Succulenta”.

CACTUSZADEN

Nieuwe oogst van eigen import

J.J. KRUIK IMPORT-EXPORT

TELEFOON No. 28 -- ROCKANJE (Z.-H.)

PRIJSLIJST
op aanvraag

A. ASHER & Co., Herengracht 386, Amsterdam-C

SPECIALITEIT
DIER- EN PLANTKUNDE

Wij verzoeken de leden, die toezending van onze catalogus op prijs stellen, ons hun naam en adres te willen opgeven

*Antiquariaat
voor Biologische Wetenschappen*